JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

14 päivänä syyskuuta 2000 *

1. Komissio vaatii 12.11.1999 nostamallaan kanteella yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut tiettyjä yhteisön oikeuden mukaisia velvoitteitaan. Kyseessä ovat direktiivin 76/464/ETY [1] 13 artiklan 1 kohdan, direktiivin 78/176/ETY, [2] sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 83/29/ETY, [3] 14 artiklan, direktiivin 78/659/ETY [4] 16 artiklan, direktiivin 80/68/ETY [5] 16 artiklan 1 kohdan, direktiivin 82/176/ETY [6] 5 artiklan 1 ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan, direktiivin 83/513/ETY [7] 5 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan, direktiivin 84/156/ETY [8] 6 artiklan 1 kohdan, direktiivin 84/491/ETY [9] 5 artiklan 1 ja 2 kohdan ja direktiivin 86/280/ETY, [10] sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 90/415/ETY, [11] 6 artiklan 1 ja 2 kohdan säännökset, sellaisina kuin nämä edellä mainitut säännökset ovat direktiivin 91/692/ETY [12] 2 artiklan 1 kohdan mukaisessa muodossaan.

2. Direktiivin 91/692/ETY 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on kolmen vuoden määräajoin toimitettava komissiolle tietoja tämän direktiivin täytäntöönpanosta sektorikohtaisessa kertomuksessa, joka kattaa myös muut asiaa koskevat yhteisön direktiivit. Tämä kertomus on laadittava direktiivin 91/692/ETY 6 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti komission valmistaman kyselylomakkeen tai kaavan pohjalta.

* Alkuperäinen kieli: espanja.

1 — Tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annettu neuvoston direktiivi 76/464/ETY (EYVL L 129, s. 23).

2 — Titaanidioksiditeollisuuden jätteistä 20 päivänä helmikuuta 1978 annettu neuvoston direktiivi 78/176/ETY (EYVL L 54, s. 19).

3 — Titaanidioksiteollisuuden jätteistä annetun direktiivin 78/176/ETY muuttamisesta 24 päivänä tammikuuta 1983 annettu neuvoston direktiivi 83/29/ETY (EYVL L 32, s. 28).

4 — Suojelua ja parantamista edellyttävien makeiden vesien laadusta kalojen elämän turvaamiseksi 18 päivänä heinäkuuta 1978 annettu neuvoston direktiivi 78/659/ETY (EYVL L 222, s. 1).

5 — Pohjaveden suojelemisesta tiettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta 17 päivänä joulukuuta 1979 annettu neuvoston direktiivi 80/68/ETY (EYVL L 20, s. 43).

6 — Kloorialkalielektrolyysiteollisuuden elohopeapäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 22 päivänä maaliskuuta 1982 annettu neuvoston direktiivi 82/176/ETY (EYVL L 81, s. 29).

7 — Kadmiumpäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 26 päivänä syyskuuta 1983 annettu neuvoston direktiivi 83/513/ETY (EYVL L 291, s. 1).

8 — Muiden alojen kuin kloorialkalielektrolyysiteollisuuden elohopeapäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 8 päivänä maaliskuuta 1984 annettu neuvoston direktiivi 84/156/ETY (EYVL L 74, s. 49).

9 — Heksakloorisykloheksaanipäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 9 päivänä lokakuuta 1984 annettu neuvoston direktiivi 84/491/ETY (EYVL L 274, s. 11).

10 — Direktiivin 76/464/ETY liitteen luetteloon I sisältyvien tiettyjen vaarallisten aineiden päästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 12 päivänä kesäkuuta 1986 annettu neuvoston direktiivi 86/280/ETY (EYVL L 181, s. 16).

11 — Direktiivin 86/280/ETY liitteen II muuttamisesta 27 päivänä heinäkuuta 1990 annettu neuvoston direktiivi 90/415/ETY (EYVL L 219, s. 49).

12 — Eräiden ympäristöä koskevien direktiivien täytäntöönpanoon liittyvien kertomusten standardoinnista ja järkeistämisesta 23 päivänä joulukuuta 1991 annettu neuvoston direktiivi 91/692/ETY (EYVL L 377, s. 48).

Kyselylomake tai kaava lähetetään jäsenvaltioille kuusi kuukautta ennen sen jakson alkamista, jolta kertomus laaditaan. Kertomus on toimitettava komissiolle yhdeksän kuukauden kuluessa sen kolmivuotiskauden päättymisestä, jota kertomus koskee.

Ensimmäinen kertomus kattaa jakson vuodesta 1993 vuoden 1995 loppuun.

Komissio julkaisee yhteisön kertomuksen direktiivin täytäntöönpanosta yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun se vastaanotti jäsenvaltioiden kertomukset."

3. Saman artiklan 2 kohdan nojalla edellä oleva teksti on lisätty myös direktiiviin 75/440/ETY,[13] jossa se on 19 artikla, ja direktiiviin 80/778/ETY,[14] jossa se on 17 a artikla.

4. Komission mielestä Portugalin tasavalta ei ole noudattanut myöskään EY 10 artiklan ensimmäisen kohdan ja EY 249 artiklan kolmannen kohdan mukaisia velvoitteitaan.

I Oikeudenkäyntiä edeltänyt hallinnollinen menettely

5. Portugalin tasavallan olisi pitänyt lähettää ensimmäinen kertomuksensa komissiolle viimeistään 30.9.1996. Koska se ei ollut tehnyt sitä, komissio aloitti EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) mukaisen menettelyn lähettämällä Portugalin tasavallalle 30.6.1998 virallisen huomautuksen, jossa se kehotti tätä esittämään huomautuksensa kahden kuukauden määräajassa.

6. Portugalin hallitus toimitti komissiolle direktiivien 75/440/ETY, 79/869/ETY[15] ja 79/923/ETY[16] täytäntöönpanoa koskevat kertomukset. Mukana seuraavissa kirjeissä se vakuutti toimittavansa muut kertomukset niin pian kuin ne ovat saatavilla. Nämä direktiivit eivät ole komission kanteen kohteena.

7. Tämän jälkeen komissio lähetti Portugalin tasavallalle perustellun lausunnon, jossa se korosti, että kyseinen jäsenvaltio ei ole edelleenkään toimittanut muissa direktiiveissä eli direktiiveissä 76/464/ETY, 78/176/ETY, 78/659/ETY, 80/68/ETY, 82/176/ETY, 83/513/ETY, 84/156/ETY, 84/491/ETY, 86/280/ETY ja 80/778/ETY vaadittuja kertomuksia, ja se vahvisti kahden kuukauden määräajan, jonka kuluessa jäsenyysvelvoitteiden laiminlyönti olisi lopetettava. Vastauksena tähän lausuntoon

13 — Jäsenvaltioissa juomaveden valmistamiseen tarkoitetun pintaveden laatuvaatimuksista 16 päivänä kesäkuuta 1975 annettu neuvoston direktiivi 75/440/ETY (EYVL L 194, s. 26).

14 — Juomaveden laadusta 15 päivänä heinäkuuta 1980 annettu neuvoston direktiivi 80/778/ETY (EYVL L 229, s. 11).

15 — Jäsenvaltioissa sovellettavista juomaveden valmistamiseen tarkoitetun pintaveden määritysmenetelmistä sekä näytteenotto- ja analysointitiheydestä 9 päivänä lokakuuta 1979 annettu neuvoston direktiivi 75/869/ETY (EYVL L 271, s. 44).

16 — Simpukkavesiltä vaadittavasta laadusta 30 päivänä lokakuuta 1979 annettu neuvoston direktiivi 79/923/ETY (EYVL L 281, s. 47).

Portugalin hallitus toimitti 26.4.1999 direktiivissä 80/778/ETY säädetyn kertomuksen vuosilta 1993, 1994 ja 1995. Tämän vuoksi tämä direktiivi ei ole komission kanteen kohteena.

II Kanteen arviointi

8. Komissio ei ole saanut mitään muita kertomuksia ja se väittää, että jäsenvaltion tällainen menettely estää komissiota täyttämästä direktiivin 91/692/ETY 2 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaista velvollisuuttaan, eli sitä, että komission on julkaistava yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut jäsenvaltioiden kertomukset, kertomus kunkin direktiivin täytäntöönpanosta yhteisössä. Tästä syystä se vaatii, että Portugalin tasavallan todetaan jättäneen noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan.

9. Portugalin tasavalta vetoaa puolustuksekseen ponnisteluihinsa tässä asiassa, koska se on toimittanut komissiolle kaikki saatavilla olevat tiedot, jotka vesistönvalvontaviranomaiset ovat keränneet vuosilta 1993—1998 aineista, joita direktiiveissä 76/464/ETY, 82/176/ETY, 83/513/ETY, 84/156/ETY, 84/491/ETY ja 86/280/ETY tarkoitetaan. Se lisää, että meneillään on ohjelma, joka mahdollistaa lyhyellä aikavälillä direktiivin 76/464/ETY täytäntöönpanon kokonaisuudessaan Portugalissa. Vaikka kerätyt tiedot eivät olekaan tyhjentäviä, voidaan sen mielestä niiden avulla laatia näissä direktiiveissä edellytetyt kertomukset.

Direktiivin 80/68/ETY mukainen kertomus on valmisteilla ja toimitetaan komissiolle heti, kun se on valmis. Titaanidioksiditeollisuuden jätteistä annetussa direktiivissä 78/176/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 83/29/ETY, tarkoitetaan pilaantumisella "ihmisen toiminnan aiheuttamaa, suoraan tai välillisesti minkä tahansa titaanidioksiditeollisuuden tuotantoprosessista syntyvien jäännösaineiden pääsemistä ympäristöön niin, että siitä aiheutuu vaaraa ihmisten terveydelle, haittaa luonnonvaroille ja luonnonjärjestelmille, vahinkoa virkistysarvoille tai että se vaikeuttaa kyseisen ympäristön muuta oikeutettua käyttöä". Koska Portugalissa ei ole titaanidioksidia tuottavaa teollisuusyritystä, ei ole mahdollista osoittaa, että tällaisia jätteitä olisi laskettu tai niitä olisi joutunut mereen. Ei ole myöskään todettu, että jätteitä olisi päästetty pintavesiin tai että tällaisia jätteitä olisi varastoitu tai sijoitettu. Näistä syistä Portugalin hallitus katsoo, ettei sen ole välttämätöntä vastata direktiivissä 78/176/ETY tarkoitettuun kyselylomakkeeseen. Vastaus tähän kyselylomakkeeseen on kuitenkin liitetty vastaajan vastineeseen.

Direktiivin 78/659/ETY osalta Portugalin hallitus väittää, että sen täytäntöönpanoa koskevan kertomuksen laatimiseksi on kerätty tietoja ja että kansallisella tasolla odotetaan ainoastaan lohi- ja karppipitoisten vesien luokittelun vahvistamista, jonka pitäisi tapahtua vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä. Se pyytää yhteisöjen

tuomioistuinta odottamaan 30.5.2000 asti, jolloin kertomukset olisi esitetty ja voitaisiin todeta, että kanne on menettänyt kohteensa.

10. Komissio vastustaa vastauksessaan tätä pyyntöä ja väittää, että silloin kun Portugali tämän pyynnön esitti, se ei vielä ollut toimittanut direktiivien 76/464/ETY, 78/176/ETY, 78/659/ETY, 80/68/ETY, 82/176/ETY, 83/513/ETY, 84/156/ETY, 84/491/ETY ja 86/280/ETY täytäntöönpanoa koskevia kertomuksia. Tästä syystä komissio vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut jäsenyysvelvoitteitaan.

11. Portugalin tasavalta toteaa vastauksessaan, että tietojenkeruuseen käyttämiensä ponnistelujen vuoksi se pystyy nyt toimittamaan komissiolle niissä direktiiveissä edellytetyt kertomukset, joiden noudattamatta jättämisestä sitä syytetään, ja se on oheistanut nämä kertomukset liitteinä I, II, III ja IV. Tämän vuoksi Portugalin tasavalta katsoo, että se on pannut direktiivit kokonaisuudessaan täytäntöön ja että viivästyksen syynä oli yhdessä tapauksessa säännöksien tulkintaa koskeva erimielisyys komission kanssa ja yleensä inhimillisten, aineellisten ja teknisten voimavarojen puute. Näistä syistä Portugalin tasavalta vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että riita-asia on jäänyt vaille kohdetta, ja velvoittamaan komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

12. Vastaajan vastaus edellä mainittuine neljine liitteineen saapui yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 30.3.2000. Koska komissio ei ole luopunut kanteestaan, on pääteltävä, että se pitää edelleen tärkeänä, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa Portugalin tasavallan jättäneen noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan.

13. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva väite on todettava perustelluksi, jos direktiiviä ei ole saatettu määräajassa osaksi kansallista oikeusjärjestystä. [17] Nyt esillä olevassa asiassa on osoitettu, että Portugalin tasavalta ei ole pannut säädetyssä määräajassa täytäntöön komission kanteessa mainituissa direktiiveissä säädettyjä velvoitteita.

14. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se on perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia. [18] Kuten edellä on todettu, perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä Portugalin tasavalta ei vielä ollut toimittanut komissiolle tämän pyytämiä kertomuksia.

15. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut jäsenvaltiossa ilmenevistä direktiivien täy-

17 — Asia C-268/93, komissio v. Espanja, tuomio 23.3.1994 (Kok. 1994, s. I-947, 6 kohta) ja asia C-139/97, komissio v. Italia, tuomio 12.2.1998 (Kok. 1998, s. I-605, 11 kohta).

18 — Asia C-214/96, komissio v. Espanja, tuomio 25.11.1998 (Kok. 1998, s. I-7611, 25 kohta); yhdistetyt asiat C-232/95 ja C-233/95, komissio v. Kreikka, tuomio 11.6.1998 (Kok. 1998, s. I-3343, 38 kohta) ja asia C-289/94, komissio v. Italia, tuomio 17.9.1996 (Kok. 1996, s. I-4405, 20 kohta).

täntöönpanoa koskevista vaikeuksista, että jäsenvaltio ei saa yksipuolisesti jättää noudattamatta velvoitteitaan yhteisön säädöksen täytäntöönpanovaiheessa ilmaantuvien soveltamisvaikeuksien takia [19] ja että jäsenvaltio ei voi sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussääntöihin, toimintatapoihin tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut direktiivissä säädettyjä velvoitteita ja määräaikoja. [20]

16. Olen eri mieltä Portugalin hallituksen kanssa direktiivin 78/176/ETY 13 artiklan 1 kohdan sellaisesta tulkinnasta, että se olisi vapautettu toimittamasta komissiolle kertomusta sen vuoksi, että sen alueella ei ole titaanidioksiditeollisuuden jätteitä. Kyseisen direktiivin 4 artiklassa tehdään selvä ero sen jäsenvaltion, jonka alueella jäte tuotetaan, toimivaltaisen viranomaisen myöntämän ennakkoluvan ja sen jäsenvaltion, jonka alueella jäte päästetään vesistöön, varastoidaan, sijoitetaan kaatopaikalle tai imeytetään maaperään tai jonka alueelta se päästetään tai upotetaan vesistöön, myöntämän ennakkoluvan välillä. Mielestäni riidanalainen säännös velvoittaa kaikkia jäsenvaltioita samalla tavoin, ja jos kyseessä olevana ajanjaksona jäsenvaltion alueella ei ole suoritettu mitään yllä mainituista toiminnoista, sen täytyy ilmoittaa siitä komissiolle kertomuksessaan, jonka laatimisesta se ei missään tapauksessa ole vapautettu.

17. Edellä mainituista syistä katson, että komission kanne on perusteltu ja että on todettava, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut direktiivien 76/464/ETY, 78/176/ETY, 78/659/ETY, 80/68/ETY, 82/176/ETY, 83/513/ETY, 84/156/ETY, 84/491/ETY ja 86/280/ETY mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut perustellussa lausunnossa vahvistetussa määräajassa komissiolle kertomuksia näiden direktiivien täytäntöönpanosta.

III Oikeudenkäyntikulut

18. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska ehdotan, että komission kanne hyväksytään, ja koska se on vaatinut, että Portugalin tasavalta velvoitettaisiin korvaamaan oikeudenkäyntikulut, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

19 — Asia C-327/98, komissio v. Ranska, tuomio 23.3.2000 (Kok. I-1851, 21 kohta); asia C-374/89, komissio v. Belgia, tuomio 19.2.1991 (Kok. 1991, s. I-367, 10 kohta) ja asia 128/78, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 7.2.1979 (Kok. 1979, s. 419, 10 kohta).

20 — Asia C-166/97, komissio v. Ranska, tuomio 18.3.1999 (Kok. 1999, s. I-1719, 13 kohta); asia C-214/96, komissio v. Espanja, tuomio 25.11.1998 (Kok. 1998, s. I-7661, 18 kohta) ja asia C-259/94, komissio v. Kreikka, tuomio 6.7.1995 (Kok. 1995, s. I-1947, 5 kohta).

IV Ratkaisuehdotus

19. Edellä esitettyjen perusteiden vuoksi ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

1) toteaa, että Portugalin tasavalta ei ole noudattanut EY 10 artiklan ensimmäisen kohdan, EY 249 artiklan kolmannen kohdan, tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY 13 artiklan 1 kohdan, titaanidioksiditeollisuuden jätteistä 20 päivänä helmikuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/176/ETY, sellaisena kuin sen on muutettuna neuvoston direktiivillä 83/29/ETY, 14 artiklan, suojelua ja parantamista edellyttävien makeiden vesien laadusta kalojen elämän turvaamiseksi 18 päivänä heinäkuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 78/659/ETY 16 artiklan, pohjaveden suojelemisesta tiettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta 17 päivänä joulukuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 80/68/ETY 16 artiklan 1 kohdan, kloorialkalielektrolyysiteollisuuden elohopeapäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 22 päivänä maaliskuuta 1982 annetun neuvoston direktiivin 82/176/ETY 5 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan, kadmiumpäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 26 päivänä syyskuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/513/ETY 5 artiklan 1 ja 2 kohdan, muiden alojen kuin kloorialkalielektrolyysiteollisuuden elohopeapäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 8 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/156/ETY 6 artiklan 1 kohdan, heksakloorisykloheksaanipäästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 9 päivänä lokakuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/491/ETY 5 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä direktiivin 76/464/ETY liitteen luetteloon I sisältyvien tiettyjen vaarallisten aineiden päästöjen raja-arvoista ja laatutavoitteista 12 päivänä kesäkuuta 1986 annetun neuvoston direktiivin 86/280/ETY, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston direktiivillä 90/415/ETY, 6 artiklan 1 ja 2 kohdan, sellaisina kuin nämä säännökset ovat eräiden ympäristöä koskevien direktiivien täytäntöönpanoon liittyvien kertomusten standardoinnista ja järkeistämisestä 23 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/692/ETY 2 artiklan 1 kohdan mukaisessa muodossaan,

2) velvoittaa Portugalin tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.